

ბამუდის ყოველ-ღამე ორჯაბათს ბაყდა

ცელქე ნოშკრი ,,დმოქმისა“ დანს 5კად.

ფეხნუშპ

„შლაგში ხშირად მატლებს ეპოუ-

ყვარეობის გზაზე დაუყენოს და შეათვისოს წმინდა, უმანკო ხასიათი. ამ მაღალ მიზანს ევროპული სკოლა ეწევა. ამისთვის იმათ სასწავლებლებიდან შავრდები გამოდიან აღზრდილი და მკოდნენი.

ჩვენ შიდა სკოლას ესრეთი დანიშნულება აქვს, ამავე მიზანს მისდევს; მაგრამ, სამწუხაროდ, მხოლოდ მისდევს, — მოწვევით კი ვერ მოსწევია.

ჩვენ ამ შემთხვევაში სწავლა-ცოდნაზე არ დავიწყებთ საუბარსა, მართა გამოვამკარებთ საყოველთაოდ თუ რა მდგომარეობაში არის ოფილისის ქალების გიმნაზიის ყმაწვილების აღზრდა.

როგორც შევიტყუეთ, აღზრდა ყმაწვილებისა ამ სასწავლებელში ღვთის ანაბარაზედ არის მიმდორობილი, აღმზრდელები, როგორცა სჩანს, გულ გრილად ეკიდებიან თავიანთ მოვალეობას და ჩვენ შეილებს ზნეობა უფუჭდებათ.

ჩვენ დავარწმუნეს, რომ ამ სასწავლებელში ჩვენი შეილების ზნეობა ღილ განსაცდელშია. ზემოთხსენებულ გავრცელებულია ყმაწვილებს შორის ქურდობა. მართი ერთმანეთს თურმე ჰპარავენ კარანდაშებს, გრიფილებს, წიგნებს, ქაღალდებს, პალტოებს, მუთებს, შლაპებს არ არჩენენ ყვავილებს, კალაშნიკს ქრება და სხვ.

ამისთანა სხი დაჰყვირობოდა სახალხო ტაძარში! ნუ თუ ამისთანა ზნეობის დაცემა გამგეობას დღევანდელმდინ ვერ გაუგია? ეს დასაჯერი არ არის. ნუ თუ ყმაწვილების ღრიალი, ტირილი, დაკარგულ ნივთების აქა-იქ ძებნა და აღიარებითი კორრიდორში ვერც ერთხელ ვერ ნახეს და ვერ შეიტყეს გამზრდელებმა და კლასის დამებმა? ნუ თუ იმათ დავიწყებული აქვს, რომ ეს ზნეობის სწავლება სკოლებიდან გადადის ოჯახობაში, იქ ედება სხვა შეილებს და ოჯახის ღირსება დღით-დღე ირყევა? ამისთანა გარეგნობა და გულ გრილობა გამზრდელებისა ღილი ცო-

ლობთა და როცა შეეჩივლებთ, გვეუბნებიან—მაგ მატლები თვით ბრინჯისგან წარმოსდგნენო, მაშასადამე გაცოცხლებული ბრინჯები არიანო და უფრო შესარგებია ვიდრე მკედრები—უმეტესო ბრინჯიო. ჩვენ ამ უკანასკნელ მკედრებს ვარჩევთ პირველ ცოცხლებს, მაგრამ კაცი არ გვიბრალეზო!

ჩაის ეხლა ჭიქის სტაქნების მაგიერ თუნუქის სტაქნებით გვასმევენ. ისედაც რა შეილი ჩაი იყო და ეხლა სულ ველარ დაგვიღვია რადგანც ის მუდრეგი (თუნ. სტაქ.) ხურდება და ტუჩებს გვწვავს, სანამ ჩაი არ გაცივდება.

ამას ყველაფერს თავი დავანებოთ, ბიცოლა, გწერს მანო, და ამ №-მა რომ თავის ინდოურების მწყემსებად გაგვხდა, ეს რა უბედურებაა!

ღვთა წინაშე კაცობრიობის ღირსებასა!

ხორეშან გვედწითელისა.

28 დეკემბრს.

ახალი ამბები.

ჩვენ შიდა დაიწყო! ღღევანდელს ნომერში წაიკითხეთ მეთაისილამ მიღებული ტელეგრაფი, რომელიც გეცნობებს, რომ იქაურს გუბერნიის ხაზინაში ოც-და-ათი ათასი მანეთი შეუჭამიათ.

ჩვენი კორესპონდენტი ამაზე მეტს ჯერ-ჯერობით არას იწერება; დაწერილს ამბებს გამოძიებისაგან უნდა მოველოდეთ.

სახაზინო ფულები შეჭმა ჩვენში პირველი მაგალითი არ არის; მაგრამ ასე მსწრაფლად რომ აღმოჩენილიყოს და ხაზინის ამდენი ფული ერთად შეჭმულიყოს, — ეს კი პირველი მაგალითია.

მაღაქის ჩივის უკანასკნელს სხდომაზე ბევრი და გაცხრებული ლაპარაკი ატყდა იმ წესს გამო, რომლითაც ჩვენი პოლიცო აგროვებს ცნობებს ახლად-დასაბეგელ „პდრისის სტოლისათვის“. რაც დავთრები და ფერად-ფერადი ფრცხლები მოუგონათა, სახლის-პერონებს ურიგებენ, ზოგს სამ-ოთხ ან ზოგს რვა ცხრა მანეთს ახდევინებო, ვინც არ აიღებს, აშინებენ რომ პროტოკოლს შეგდგენთო სხვ. და სხვ. მომეტებული ნაწილი ხმოსანებისა ამტკიცებდა, რომ ს არის ახალი გადასახადი და პოლიციას არა ჰქონდა უფლება, მაღაქს ოფით-მმართველობის დაუკითხავად, დაეღვად ეს გადასახადი მცხოვრებლებზე; ამის გამო თხოულობდნენ. მაღაქის თავმა იშუამდგომლო! უმაღლესის მთავრობის წინაშე, რომ ეს განკარგულება დროებით შეაეროს.

ტრებამ თითქმის ერთ-ხმად მიიღო ეს გარდაწყვეტილება.

ამავე სხდომაზე იყო სჯა ქალაქის სახლი თაობაზედ. მამგეობის წინადადებით, ეს სახლი, შუა ნაწილს

ინდოური ეზოდამ გასულიყო და მიტხრა, წადი დაიჭირო. ამ დროს გაკეთილის დარეკეს, მე ველარ წავიდი. მორე დღეს ღილით გავიხდე და ჩაის აღარ მასმევენ. მიზეზი აღარ მოკითხეს აღმზრდელისათვის—მიხედო, რომ ინდოურის ანუ, უკეთ ვსთქვა ქალბატონის წყალობა იყოოო...

ასე, დედა-ჩემო, ეს არის ჩვენი ამბები. იმედი მაქვს, სანამ დაგვითხოვენ, ფულებს მანამდ მიწაწოდებ.

შენი დის-წული

ქუთაისი, 15 დეკემბ.

P. S. ჯერჯი იქნება თუ ფულებთან, ტკბილს-გვესწავ გამოგვხადნი. მართლაც, ფული უკვერდაც ტკბილსა, მარა შიგ რომ გამოეხვევა და ისე მიერთებება კოჭლამეს, მაშინ უფრო დაფაცურდება.

ი. მ.

გარდა, საცა კალანჩაა, სულ უნდა დაინგრეს და სამ-სართულიანი შენობა უნდა აიგოს ასე, რომ აქ მოთავსდეს: ქალაქის თვითმმართველობა, ბირჟა, პოლიციმისტრის სადგომი და კანცელარია, ქალაქის ბანკი და ქვემო სართულში კი უნდა იქნეს—მაღაზიები. მაღაქის არხიტექტორის ბ. მ. ზეროვის ანგარიშით, ამისათვის საჭირო იქნება თორმეტი ათასი თუმანი, რომელიც მაღაქს შეუძლიან დახარჯოს იმ ფულიდან (750,000), რომ ლსაც ის სესხად იღებსო.

ტრებამ ხმის უმეტესობით მიიღო ეს წინადადება.

მაგკასიის მთავარ-სამმართველოს გარდაუწყვეტა, რომ საქალბო ინსტიტუტის ფულების შეჭმისათვის, სხვათა შორის, აღრიდელი ხაზინადარიც და აღრიდელი კომერციულ ბანკის დირექტორი და კლუბის სტარშინა ბ. ბაპაროვიც მიეცეს სამართალში.

ჩვენ მიიღეთ გაზეთში დასაბეგლად შემდეგი წერილი ბ. ა. ფ.—საგან.

„შობის მეორე დღეს მე მივიღილი ალექსანდრეს ბაზზედ პუკაში და ენახე შემდეგი სურათი:

„მართი კაცი ხურჯინ აკიდებული მიიღოდა პუკისკენეე ამავე ბაღში. ბორდოვოიმ № 66 სტაცა ხელი და სწავლი დატვირთული კაცი გააბრუნა უკან უბატოურის სიტყვებით და გამოუცხადა, რომ შენ შენის ხურჯინითა ბაღს გასერი და ამიტომ შენ აქ არ გაგვეღებო!

როდესაც მე ვუთხარ, რომ არ შეუძლიან იმას, აქ დაუშალოს ვისმე გავლა და დავეშუქრე პოლიციმისტრს ვიტყვი, მაშინ მიჩვენა თავისი ნომერი ქუდზედ და მიტხრა:—ჰკითხეთ და გაიგებთ, რომ ეს ბრძანება თვითონ იმისგანა გეაქვს, რომ ამ გვარი ხალხი გზათაც არ გავატაროთ ბაღშიო.

ნეტა თუ მართალია ეს სიტყვები გოროდოვოისა?!

ღღეს შობის...ღღეს. ისინიც და მანაც თავ-თავიანთს დედა-ბიცოლასთან არიან და უთუოდ საქმეს სურვილისამებრ გაირიგებენ, რომ ერთი „კოცხალ ბრინჯს“, „ინდოურის ღვეწას“ და „ქალბატონის“ ბრძანებას გადარჩეს, და მეორე—უფულობის წყალობით კლასში დარჩენას...

„მრავალ არიან, უფალო, საკვირველებანი შენნი!“

მეთაისის ისევ დაუბრუნდა მისი აკაკი. ხანგრძლივი იქნება თუ არა გამოჩენილი პოეტის აქ ყოფნა—ამაზედ ნამდვილს ვერას მოგახსენებთ, მაგრამ საშეილის-შეილო საქმეს თუ გეტყვით რომ სახუმროდ არ მოჰქიდა ხელი და კიდევ მკედრს ნიადაგზე დააყენებს მას, ამას ყველა ჰხედავს და ყველა შეჭხარის „ბაგრატ ღილის“ ავ-

სიამოვნებით შეგვეტყუა „ქვემო“-თხველებს ეცნობრებოდა ჩემს წიგნს ახალგაზრდანიჭიერი რომანისტი, „ელ-გუჟას“ ავტორი, ბ-ნი ბ. მოჩუბარიძე, (სვედონიმი ალ. მ. შაზბეგისა) დაგვიბრდა მომავლის წლისათვის ახალს რომანს, რომელსაც სახელად ერქმევა „შამის-მკვლელი“.

ბაზ. „პარიადოკსი“ № 250-ში დაბეჭდილია შემდეგი შენიშვნა ოფილისადამ მიღებული:

„მთავარ მმართველის სასახლეში ფანჯრებს რიგებენ, ახალ მთავარ-მმართველს მოელოან; სასამართლო აღდგენაში ღილი ფუსფუსია, საქმეები წესში მოჰყავთ; რევიზიას მოელოან. სასწავლებლებში სალიტერატურო ღილის რეპეტიციებია. შევლაფერი კეთილ-განწყობილი, ყველა თავის რიგზე და წესზე იქნება. თავად-აზნაური-ბა ნახსენებ ფულით საღილს გამართავს, ქალაქის გამგეობა აგრეთვე გამართავს საღილს ქალაქის ფულით. ღარიბ-ლათაკთ პოლიცია, რასაკვირველია, ქუჩაზე არ გამოუშვებს, რომ საზოგადო ნეტარება არ მოწამლონ. ბოლოს, უეჭველია, მოისპობა ნათესაებისა და ანაწობების დანიშნა გამოსაქენ და გამოსარჩენ თანამდებობაზედ...“

ღღეს, 29-ს, საღამოს ექვს საათზე, მაღაქის სახელონო სასწავლებელში, მასწავლებელთ თაოსნობით, დანიშნულია შავრდებისათვის „იოლკა“, რომელზედაც შავრდთა მშობლები და ზოგიერთი გარეშე საპატიო პირებიც არიან მოპატივებული.

ამ დღეებში გამოვიდა ამ წლის უკანასკნელი (დეკემბრის) წიგნი „გვირისა“, რომლის შინაარსი არის შემდეგი:

„იგერაის“ რედაქციისაგან, — მეორეი ანუ ბოსნელები (დასასრული), — წინამძღვრიან-კარის სამეურნეო სკოლის პროგრამის შესახებ განმარტებითი წერილი, — ღარი ღეჟსი ი. ბაქრაძისა, — ნახუდი და გავანილი, —

ტორს... „ღრამატიული წიგნი“, რომელიც ავტორი კვირეა რაც მან შეადგინა და მას აქეთ ორი წარმოდგენაც მოახდენინა, შესდგება იმისთანა პირთაგან, რომლებსაც ან სცენა უნახავს, ან და მეტ-ნაკლებად ესმის თეატრის და დრამის დანიშნულება. სამი წერილი ამ წიგნისა—მ. ძლიაშვილისა, მ. ჩიკაიძისა და მეგ. ჩხეიძისა ღილი ხანია რაც ქუთათურს სცენაზე მოღვაწეობენ, რამდენჯერმე წამოუყენებიათ იგი ფეხზე, და თუ საბოლოოდ ვერ გაუმარტობიათ—მათი ბრალი კი არ არის, არამედ ზოგიერთის მათის ნაამხანაგრებისა, რომელნიც, უკულო-თავმოყვარეობის გამო, პირველობას ჩემულობდნენ, პირველ როლებს იღებდნენ ძალ-ძალ, და ამის წყალობით თვითონაც სახელს იტყებდნენ და თეატრსაც სახელს უფუჭებდნენ... აკაკის მეთაურობის

ნეტა რას ციხი, დედილა! ლექსი —
თ. რაუ. პრისტოვსკა, — შინაშენი მა-
მონიღვა, — ხილად, ფელტონი, — ხა-
და წიგნები, — შინაადასა 1881 წლის
„ოქტომბრის“, — ვანცხადებანი, — სია
1881 წლის ხელის-მომწერთა.

ოცნების ზოგადი განულებათა

მხედვეთ, რომ ბევრი მხრით წარ-
მატებაში შედის ჩვენი ცხოვრება:
თან-და-თან ერცვლდება განათლება
და ისობა ათას-გვარი ცრუ-მორწმუნე-
ნება. მაგრამ სამწუხაროდ, ღუშეთისა
და ზორის მახრის ოსები როგორღაც
უპატრონოდ არიან დარჩომილი და
იმათში, განათლების მაგივრად თან-
და-თან უწინდელი ცრუ-მორწმუნე-
ბა და კერპობა ერცვლდება. სამაგა-
ლითოდ მოვიყვანოთ ორი საგანი
ოსების ჩვეულებიდან: ქორწინება და
მკვდრის დამარხვა.

სულ რომ მცირედ ვიანგარიშოთ,
ერთი მკვდრის დამარხვა უჯდება სა-
წყალ ოსს სამოცი, სამოც-და-
ათი თუმანი. მკვდარი ხომ დაკლდე-
ბა თავის ოჯახს და ამითი ილუპები
მკვდრის პატრონი, მაგრამ უარესად
იმის დამარხვის ხარჯით ილუპება.
ჭირსუფალი მიცვალებულზე ხომ
აღაა ტირის, იმის დამარხვანზე ტი-
რის სად იშოვნოს საწყალ გლეხმა
კაცს ორმოცი-და-სამოცი თუმანი?
მაგრამ რა მეტი ღონე აქვს უნდა
იშენოს. თუ ორი ან ერთი ხარი
ჰყავს, ან ერთი ძროხა, უნდა გაჰყი-
დოს ნახევარ ფასად და ღვინო იყი-
დოს ათი ან თორმეტი კოკა; ამას-
თაჲური, საკლავი უნდა იშოვნოს
დამ ეალი აილოს და ან თუ არა
მი დაგირავოს და გადაიხადოს რი-
გიმედვე მთელი წელიწადი იმ ერთ
მკარზე უნდა გადაგვას; რაც მოსა-
ვარ მოუვა იმის რიგებზე უნდა და-
ხვას ასე, რომ შეიღვროს ან რე-
ჯე უნდა გადაიხადოს რიგი ორმო-
ცი, დიდ მარხვის, ამალღებისა, მა-
რობისა, შემოდგომის წლისა. ამ
მჯგერ ლუდი უნდა მოადუღოს,
არი გამოხადოს, საკლავები უნდა

დახოს. თქვენ იფიქრეთ-რალა პუ-
რი დარჩება საწყალი გლეხი კაცის
სახლში ან რალა გაამდიდრებს იმდე-
ნი ხარჯის შეწდევ იმ გლეხ-კაცსა?
ახლა, ამ ხარჯის გარდა, რამდენი
ურთობა ხდება იმ სმის დროს. მრთ-
მანეთში ჩხუბი, ხშირად კაცის-კელა,
ერთმანერთის ცემა და სხვა.

და ქორწინება უკანასკნელი, მცი-
რედ რომ ვიანგარიშოთ, ჯდება აგ-
რეთვე სამოც-ათამოც თუმანდინ.
ამის გამო რამდენი არიან დარჩო-
მილი უცხოლოდ ირმოც-ორმოც-და-
ათი წლის კაცები. საიდან იშოვნოს
საწყალმა კაცმა ორმოცი თუმანი?

თუმცა ამ ათის წლის წინად იყო
განმარებული ხმა ოსებში, რომ მთა-
ვრობის განკარგულება არის, რომ
მარტო ხუთი თუმანი ურადი უნდა
დაიხარჯოს და ერთი ცხვარი დაიკლოს
თავისი ხორავით და სასმელითო,
ცოტა ხანს მოისპო ეს ხარჯი და
კერპობა და ყველა საწყალი კაცი
ლოკულობდა იმ აზრი მომგონს;
ღარიბებს ცოტა საღადაო მიეცათ,
ბევრმა ცოლებიც მოიცა. მაგრამ
ცოტა ხანს უკან მთავრობამაც ყური
აღარ მიუგდო და სოფლის მოხელე-
ებმაც, და ეხლა ერთი-ორად იღე-
ბენ, იხდიან იმ უწინდელ ჩვეულო-
ბივ გადასახად ურადსა.

მრთი-ორად როგორ არ არის,
რომ უწინდელ დროს გაურდებო-
დნენ ორმოც ან ორმოც-და-ათი
ძროხის ანგარიშში და ერთ უზალო
თოფს ათ-თხუთმეტ ძროხათ ამოველ-
ნენ, აგრეთვე ხმაღს ან სარაყე-
კებას შეიღ-ათ ძროხად ურადში,
რადგან მაშინ ფასი ქონდა იაბას
მამა პაპის ნაქონს; ეხლა კი ამ ძე-
ფას იარაღს ერთი ძროხის ფასაც
აღარავენ იღებს; სულ ორმოცის ან
ორმოც-და-ათის ძროხის ფასი, კარ-
საქონელი ან იმ ძვირ ფასი იარაღი
მეხუთედ ფასად თუ არ მისცა, ქალი
პატრონი თავის ქალს არ მისცემს.

ამას გარდა უწინდელს დროში
ნიშანი იცოდნენ სულ სამი მანეთის
ანგარიშისა, ეხლა კი ხუთი თუმნისა
ან მეტისა უნდა მიიტანოს სასიძო-
მ.

ხანობით გავლენა წინდაა, რომ
ამთანა თვე-გასვლას მსახიობთაგან
აწდგლი აღარ ექნება, და ყოვე-
ლე მათგანი თვე-თავის როლში
გავა სინდისიანად მომზადებუ-
ლი.

სა ორი და კადვე რამდენიმე წარ-
მოგენა უსასყიდლოდ იქნება გამარ-
თული „წირის“ წვერთაგან, რომ სრუ-
ლ შემოსავალი სასცენო კუთვნი-
ლბათა შესაძენად მოიხმარონ.

სა რამდენიმე სიტყვა უნდა ვსთქვათ
მე ქრუ-სრსებზე, რომელნიც თა-
ვანთის ჭირატარობით ეხლავ ძირს
უთხოიან გერედ ფეხზე გაუმაგრებელს
„დრმატიულს წრეს“. ამ ბატონებს
გაუგონიათ ჰრეკენო, და სად — იმისი
კი აბა იცია — რა. წაუკითხავთ — კრი-
ტიკა საქმეს ჰმეგლისო და ის-კი აღარ
იცია, რომ სათი უადგილო და უმეც-
რული „კრიტიკა“ ამ ნორჩს დაწესა-

ბულებას მართალია ენებას ვერ მოუ-
ტანს, მაგრამ არც დაეხმარება... იმის
მაგიერ, რომ შეძლებისა-და-გვარ რე-
პერტუარის გამდიდრებას შეეწიონ, ან
და წრეს ხელი მოუშალონ სცენა-
რიუსობით თუ სუფლიორობით, მა-
თი ჭირატარობის ბრწყინვალეობით ჩე-
მულობენ სარსებას, ატანენ ჰკუპს
ძალას და გარდამეტებით ამაგებენ
პიესებს, გინდ მათში ერთი წერიმალი
ნაკლულეფანების მეტი ვერა იზო-
ნონ-რა.

ბატონებო, თქვენს თვალში ძელს
ვერ ამჩნევთ და სხვისაში-კი მწიფის
აუყობთ?!

„მრავალ არიან, უფალო. საკვირ-
ველებანი შენნი!“

წრეულის რაღაც უცნაურად ში-

შუნიდელ დროში ფულის მიცემა
არ იცოდნენ, ერთის თუმნის ან თორ-
მეტი მანეთის მეტი; ეხლა ექვსი-შვიდ
თუმან ნაკლებ არ მიიღებს ქალს
პატრონი. მღვდლებს აძლევდნენ
უწინ თითო მანეთს ჯვარი საწერს;
ეხლა ერთი თუმანი ან თორმეტი მა-
ნეთი თუ არ წარუდგინე, ჯვარს არ
დასწერს.

შველა ამას საიდან აუვიდეს ახლან-
დელს სიძვირეში ახლანდელი ღარი-
ბი ხალხი ოსებისა!

მართალია, თუმცა თითონაც ეს-
მით, რომ ცუდი ჩვეულობა გვაქვსო,
მაგრამ რა ქნან, ნათქვამია: „ჩვეულო-
ბა სჯულთ უმეტესიკისაო. ჯერ ერთი
სოფლის შეყრა, იმათი აზრის შერთე-
ბა და ჩვეულობის მოშლა ძნელია
და მთელ ოსებს ვინ შეჰყრის? მაგ-
რამ მთავრობამ თუ ყურადღება მი-
ქცია, ძალიან მალე მოისპობა ეს
ამგვარი ცუდი ჩვეულებანი.

გორის მახრის ოსი.

„დროების“ კორმასონდენცია

ზორი, 23 დეკემბრს. ჩვენმა მოყ-
ვარულთა წრემ რისგანაც იყო ძლიერ
გაბედა ამ წელში კიდევ წარმოდგე-
ნის გამართვა. ამ მდგომარე კრისტი-
შობისთვის ცხრამეტს იყო წარმოდ-
გენა გორის „ძღუბში“. წარმოდგი-
ნეს სამ მოქმედებიანი კომედია მო-
ლიერისა „სიყვარული მკუწრანაღებს“,
თარგმანი ლ. შიფანისა და ვოდვეილი
ერთ-მოქმედებად „ბიძისათან გამა-
ხუბრება“ თ. რ. პრისტოვისა.

პირველი პიესა ძალიან კარგად
წავიდა; ეს პიესა დამაშვენა თავის
მშვენიერის თამაშობით ბ. მ. შიფან-
მა, რომელსაც პუბლიკა აღტაცებაში
მოჰყვანდა. მექმებმაც ძალიან კარგად
ასრულეს თავიანთი როლები, მაგ-
რამ ალაგ-ალაგ კი ძალიან გადააჭარ-
ბეს, მაგ. ბ. შ. დავიდოვმა მაკრატო-
ნის როლში. დავიდოვი ნიჭიერი
მოთამაშეა, სახეს საუცხოვოდ იკე-
თებს, მაგრამ ორი წუთი სდევს:
როლს არას დროს არ დაისწავლის და
ვიტუასავით ჩასცქნავის სუფლიორს;

მეორე ჩვენს ქალაქს სათეატრო
არგონავტები — რუსული უხვირო
ტრუპები. მაგრამ მათი არგონავტო-
ბა ძოლხიდის ზემო-მხარს — იმერეთში
უკლმა მდის ყოველთვის. მითოლო-
ლიური ზებირგადმოცემა გვეუბნება,
რომ პირველ არგონავტებმა ოქროს-
ვერძი და მედეა მოიტაცეს ძოლხიდა-
ში და გამარჯვებულნი დაბრუნდნენ
თავიანთს სამშობლოშიო.

ამათ კი ჯერ აქაური რუსები დი-
ლის აღტაცებით მიიღებენ, დადიან
მუდამ მათს წარმოდგენებზე, აუესე-
ბენ კასსა ფულებით და მერე ვინმე
იმერელი სასტუმროს პატრონი თავის
ჯიბში გადაუძახებს ამ ახალ-არგო-
ნავტებისაგან მობოჭილ „საფასეს“. მერე
კიდევ რომელიმე აქაური ღონ-
შუანი მოსტაცებს ერთ-ერთს მსახიობ
ქოთაგანს და ასე იმარჯობენ.

მეორე, და ამისაგანმო როლს გარე
გადის და რალა-რალაცებს ჩაჩხინებს
ხოლმე. თუ ეს ნაკლულეფანებაშია —
ცილა, მაშინ დავიდოვი ჩვენ მოყვა-
რულთა წრეს დიდ ვალს დასდებს.
ძალ. პერესელიძისამ საუცხოვოდ
შეასრულა მოახლის — ლიზას როლი;
მალხაზად, ცქვიტად იქცეოდა და
როლი ისე იცოდა, რომ სუფლიორი
არა სჭირდებოდა. პერესელიძისა სა-
ზოგადოდ კარგად სწავლობს არა
მარტო თავის როლს, არამედ მთელ
პიესას, და ხშირად სცენაზე, თუ
შეაფიქრდება ვისმე როლი, ის წასძა-
ხებს ხოლმე.

მეორე პიესა — „ბიძისათან გამო-
ხუბრება“ ძალიან გლახად წავიდა,
მადლობელი უნდა ვიყოთ ქალ. მე-
რესელიძისა, თორემ ხალხი ძალიან
უკმაყოფილოდ გახდებოდა; ისე ცუ-
დად ითამაშეს, რომ პერესელიძისა-
ც კი წაუხდა თამაშობა. ნეტა, როცა
კაცს არ შეუძლიან რომელიმე საქ-
მის შესრულება, მეტწილობას და
უბრალოდ წაჩრას ნუ დაიწყებს და
სხვა არა მინდა-რა! ივანეკას ლაპა-
რაკი არავის არ გაუგონია, სულ
ველზე ადგებოდა სიტყვები, კინაღამ
სცენაზე დაიხრჩო. იორამის მოთამა-
შემ ხომ წივილ-კივილით ყურები
დაუჭექა საზოგადოებას! დოლოც-
გილმა, გამოვიდა თუ არა, აუკიდა
და ბოლომდინ სულ ერთ ხმაზე გა-
თავა.

ანტრაქტებში ბ. მ. შიფანმა წაი-
კითხა ლექსები, რომელთაც აღტა-
ცებაში მოიყვანა საზოგადოება და
სრული სიამოვნება მიანიჭა. წაიკით-
ხა: „იანისიანი“, „ელეგია“ ი. ჰა-
ვიაძისა და თავისი ლექსი: „მედგან-
მა ტყვამ სიდად მაქცია და მომშვე-
მეჭვე გადმოაჩინა“. იმედია, რომ
ბატ. შიფანი შემდეგშიაც არ მოგ-
ვაცლებს სიამოვნებას თავისი ნიჭიერი
თამაშობით და უფრო ნიჭიერი კით-
ხით.

წარმოდგენა იყო გამართული სა-
სარგებლოდ ზორის საქალიზო პრო-
გიმნაზიისა. შემოვიდა სულ 136 მ.
და 5 კაპ., დაიხარჯა 48 მ.; დარჩა

გონავტთა ტრუპა სადღაც გადიკარ-
გება. მე და ჩემმა ღმერთმა, მათ „ქა-
ლონავტების“ სახელი უფრო შეშვე-
ნის, რადგან მათმა ქალებმა სხვა
ნაირი სახელიც დაიგდეს მეცხრამეტე
საუკუნის ძოლხიდაში.

ახლაც არის აქ რალა-რა „საზოგა-
დოება დრამატიულ აქტიორებისა“,
რომელთაც თფილისის სცენაზე ვერ
იხვირეს და აქაურზე მოინდომეს თა-
ვიანთი ბეზის ცდა. თუ რა ბედს
ეწიენ აქვდამ წარმოდგენით, რომ
წამოსასვლელი ფულები არა აქვთ,
თორემ დიდი ხანია აქ აღარ იქნე-
ბოდნენ...

„მრავალ არიან, უფალო, საკვირ-
ველებანი შენნი!“



88 მ. და 5 კაპ., რომელი ფულიც გაეგზავნა თავს-მჯდომარეს პროგნოზის სამხრუნიველო ბეჭდისას ბ. სემონოვს, რომ მოხმაროს პროგნოზის სამხრუნიველო ბეჭდისას.

ჩვენ შემოგვცემა, რომ „ნაჩალნი-ცას“ პროგნოზისას სწყენია: უჩემოდ რად წარმოადგინეს, ფულიცის ხელში იყოფო, ყურს ვინ უგდებდაო. შეატყობ კი ნუ ვიქნებით და მოყვარულთა წრე არავის არ ექვემდებარება, არავის არას ართმევს, და თუ ცდილობს საზოგადო საქმეებისთვის — ეს არავისგან გასაკიცხი არ არის, მაგრამ... მახლას!.. ამასაც მოგვწყალობით. „ნაჩალნი-ცას“ თვითონ რომ დევწყო ეს საქმე ან არავის ეკითხნა, მაშინ ჰქონდა უფლება ენება გაწყობა და ეხლა კი მათი ქცევა — თუ მართალია — მაგონებს ბუკის და მოლოზის ანდაზას...

მოყვარულთაგანი.

განცხადებანი

ღიბეკდა, გამოვიდა და ისუილება თფილისის წიგნის მალაზიაში

ივან-არაკნი

პრილოვისაგან და სიბრძნე-სიცრუიდან გალექილი თ. რ. კრისტოვისა.

(3—2)

გორბლები

46 ურკინო, 17 რკინით შემოვლენ-ბული და სხვა ბევრი რიგისა მსურველს შეუძლიან შეიძინონ არსენალის ქუჩაზედ, პუგინოვის სახლებში № 31, მალერიან ჩუჩოტუსაგან. (2—2)

ისუილება

15,000 თეფში 1 ჩარისხისა, თითო 15 კაპ.

12,000 ბროლის სტაქანა თითო 25 კაპ.

10,000 ბაგალი და სტაქანა თითო 10 კაპ.

10,000 ფოდნისა და გასალები თითო 15 კაპ.

10,000 ნეესი, 8 კ. 40-მინ ასი.

10,000 ზენაღა თავის პრიბორით თითო 5 კაპ.

5,000 ბოთლი ზარტყენისა და ხეკესის თითო 1 მან.

2,000 არშინი კლიონკა 60 კაპ. 2 მან. არშინი.

2,000 დიუჟინი ყარანდაში და ყალმის ხელი 8 კ. 50 კაპ. დიუჟ.

2,000 გირვანქა ინდოეთის ბრანჯი 7, 8, 10 კაპ. გირვ.

1,000 გირვ. თვალთ-მაქცი ლე-ზიოშკა 50 კაპ. გირვ.

600 ინგლისის რეკლავები 4 მან. 34-მდი.

300 ინგლისის თოფი თითო 20—100 მან.

ღრაპი, მაუდი, ტრიკო, ალბომები, საზამთრო პალტოები, ქუდეები,

შარვლები და ტანისამოსი ნახევარ ფასად. ინგლისის მალაზიაში.

(40—15)

ინგლისის მალაზიაში ახლად მიღებულია დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე იმუილება: ზარტყენა 40 კაპ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაპ.—დამ; პანდოები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100—51)

მედიცინის დოქტორი ბარ-ჯანიანი

მიიღებს ავად-ყოფებს დილის 7 საათიდან შუადღის 12-მდე.

სოლოლაკი, ბალის ქუჩა სახლი თეთურნოვისა № 34. (5—4)

ლონდონის მალაზია გამოყვანილ ზანკის ქვეშ დაასველებია სამდვილი ჩაი-გასასყიდლათ პირველი მოკრეფილისა და საუკეთესო ინგლისური საქონლისა: მაგალითად: თოფებისა, რეკლავებისა, კლიტებისა, ჭურჭლებისა, კრავატებისა, დანებისა, კაპასისა, ღუბებისა, საშინისა, შოკებისა, ცხვირ-სასოცისა, ქაღალდისა, კანადაშებისა, კაღებისა, უნაგრებისა, სუგრისისა (გემრიელი კლეშინი ზეთისა) და სხვ. სააგენტო მანკინტოშის მოსახურავებს გასასყიდლად კანფეტების და ბატყურის და კაპ. მუ-

ხალის-მოწერა 1881 წლის

„ივერია“

მომავალს 1882 წელს ურნაღი „ივერია“ გამოვა იმავე სახით და სიგნით, როგორც 1881 წელს გამოდიოდა.

შურნალში იქნება სამი განყოფილება: 1) ბელეტრისტიკული — რომანები, მოთხრობები, პოემები, წერილი, ლექსები, როგორც ორიგინალური, ისე საუკეთესო თხზულებათა თარგმანი. 2) წერილები ისტორიული, კრიტიკული, ეტნოგრაფიული, მოგზაურობა და სხვ. 3) ქრონიკა: ამ განყოფილებაში განსაკუთრებული ყურადღება ექნება მიქცეული „შინაურს მიმოხილვას“. რედაქცია ყოველის ღონისძიებით ეცდება, რომ არავითარი საინტერესო მოვლენა ჩვენს ცხოვრებაში ყურადღებოდ არ დასტოვოს და შეძლებისამებრ ჩვენს ქვეყნის ყოველს კუთხეში იყოლიოს სანდო პირნი ცხოვრებისათვის თვალ-ყურის სადევნელად. მარდა შინაურის მიმოხილვისა, შურნალში იქნება აგრეთვე რუსეთისა და უცხო ქვეყნების მიმოხილვა — რედაქცია ეცდება თვისა-და-თვის თავზედ წარუდგინოს მკითხველს ყოველივე, რაც კი გარეშე ქვეყნებში შესანიშნავი მოხდება. სამეცნიერო ქრონიკა — წერილები სხვა-და-სხვა სამეცნიერო და ჩვენის ქვეყნისათვის საინტერესო საგნებზედ. თეატრი — გარეუბნი იქნება კრიტიკულად ჩვენს სცენაზედ ნათამაშები პიესები და აგრეთვე აქტიორ-აქტრისების ხელოვნება. ახალი წიგნები — გრცელი კრიტიკა და შენიშვნები ახალს ქართულს წიგნებზედ და აგრეთვე უცხო ენით დაბეჭდილებებზედ, რომელნიც ჩვენს ქვეყანასა და ხალხს შეეხებიან. სხვა-და-სხვა ამებ — მეცნიერებისა და ლიტერატურისა. წიგნები „ივერია“ გამოვა ყოველს თვისა-და-თვის დამდეგს.

ხელის-მოწერა მიიღება მხოლოდ მთელის წლით.

შ ა ს ი

„ივერია“ 1882 წლისა (თორმეტი წიგნი) 7 (შვიდი) მანეთი. მისაც ერთად შემოტანა არა სურს, შეუძლიან ოთხი მანეთი პირველს იანვრამდე შემოიტანოს და სამი მანეთი პირველს მაისამდე.

შურნალზედ ხელის-მოწერა მიიღება „ივერია“ რედაქციაში, რომელიც იმყოფება მთა-წმიდაში, ხევს ქუჩაზედ, შარესაშვილის სახლებში, № 9 და აგრეთვე შავერდოვის საგენტოში, ალექსანდროვის ბაღთან.

მალაქს გარეშე მცხოვრებთ ფული და წერილები შემდეგის ადრესით უნდა გამოგზავნონ:

Въ Тифлисѣ. Въ редакцію журнала „ИВЕРІА“. (3—1)

ზანკისა, აგრეთვე ჩუქებისა და წინდებისა ნოტინგამიდა. ნამდვილი ჭკაზის გაარბი. (100—57)

ინგლისის მალაზიაში



ამაგებს თმას და ადრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუბისა 2 მან., გაგზავნით 2 მანეთი და 28 კაპ.

აქვე ისეიდება ქინის ზომდა თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან. სოტკები თავის ტკივილს მოსასპობლად, რუტის საშინი დუხები და სხვ. (100—77)

ისუილება

25% ნაღებ მინამ სხვა ალაგას ჩაი, კაკაო, შეკოლადი, ბისკვიტი, მუჩა, ბრინი, ჭურჭლები, სტაქნები, ბაკლები, ფეშები, ჩინიკები, სუდოკები, ფოდნისები, პირის-საშინი, კლიტები, სამუკელი, ტანისამოსის საკიდი, კაპსები და სხვ. კაღები, ქაღალდი, კანკრები, რეკლავები, კანადაშები, თოფები რეკლავები, კრავები, ზღაშ-

ჩები, ვანები, ქამრები, საყურეები, ონკა, უნაგირები, ლაგები, უთაუბი, ტასტები, პირისსოცის, ცხვირის-სასოცის, ჩუქები, ტუალეტის საშინი, ღუბები, ზანკის, ციტამტაგნები, ქინის ღვინო, პორტ-ვინი, სერესი, კონიაკი და ათასი სხვ. რამეები — ინგლისის მალაზიაში. აქვე ჩაი ვაჭართავის ნარდათ: ფუთობით 40, 46, 52 და 58 მან. და გირვანქობით: 1 მ., 1 მ. 10 კ., 1 მ. 20 კ., 1 მ. 40 კ., 1 მ. 60 კ., 1 მ. 80., და უმარველი ხარისხისა 2 მ. — წონა უქდალდით.

თოფები 20—60 მან., ჩოკ-ბორ (choke bore) George Daw-ს ფაბრიკად — 120 მან. რეკლავები 4—34 მან. და ბუფდოგისა 11—20 მ. ქაღის უნაგირები 65 მან.—დამ; შეჭიდლის და-ნები ჩანგლებით 3 მან. 50 კაპ.—დამ დუჟი, ალბომები ნახევარ ფასად, ჭილურები და სხვ.

უკლავად უმარველი აძოჩევა თოფებისა და რეკლავებისა თიფლისში. (100—57)

ი. მურადოვის
წიგნის მალაზიაში

ქუთაისში

მუდამ არის დამზადებული საკმაოდ ყველ გვარი სასწავლო წიგნები, რომელნიც კი მოეზოვებად საფეო და საქალბო გიმნაზიებში, სახალხო და სამოქალაქო სკოლებში მოსწავლეოა. პრის აგრეთვე დიდ-ძალი სა-მოსწავლო და სკოლაში სახმარო ნივთები და მოთხოვნილებისა და-გვარად დაზაზული რეველები, ასი—5 მანეთი., მუზიკალური ნოტები, სხვა და სხვა საწერი ნივთები და მა-სალები უფრო იაფ ფასად, ვიდრე სხვაგან.

მალაქს გარეშე მცხოვრებთა მოთხოვნილებას მალაზია დაუყოვნებლივ ასრულებს და გამოგზავნის პირველივე წამომავალი ფოშტითა.

(50—39)

ინგლისის მალაზიაში

აწერუნის გალექრიაში

(Maison de confiance)

მუდამ ჩვენი ჩაი ჩაის უკლავს — 1 მ. 10 კაპ. — 1 მ. 40 კაპ. — 1 „ 20 „ — 1 „ 60 კაპ. — 1 „ 40 „ — 1 „ 90 კაპ. — 1 „ 60 „ — 2 „ 20 კაპ. — 1 „ 80 „ — 2 „ 50 კაპ. საუკეთესო 2 მანეთ. — 3 მანეთ. ჩაის წონა — უქდალდით, სხვაგან კი ქაღალდით. (100—79)

ბრიტურის წიგნის მალაზიაში (ბა-ლის პირ-და-პირ) და ბ-ნი იოანნი-სიანთან (ოკრუფის სუდის ქვემოთ) ისუილება წერა-კითხვის საზოგადოების გამოცემა:

წითელი ფარანი, ფასი 15 კ. საცურბი — — — 10 კ.